

Protokoll VU-möte 2020-02-20 på Kaptenen, Karlsborg – Västra Götalands län

A. ADMINISTRATIVT

1. Mötets öppnande

Ordförande Anders Hedeborg öppnade mötet.

Beslut: Mötet förklarades öppnat.

2. Förslag till dagordning

Beslut: Dagordningen antogs.

3. Val av justeringsperson

Förslag gavs på Maria Owemyr.

Beslut: Mötet valde Maria Owemyr till justeringsperson.

4. Protokoll

- Verksamhetsutskottet 20191219: ska justeras, på hemsidan inom kort

VU noterar informationen.

5. Kansli & administrativt

Kansliet har fått frågor från medlemskommuner angående Länsstyrelsen i Västra Götalands beslut om markavvattning på Karlsborgs flygplats. Anledningen till kommunerna kontaktat kansliet har gemensamt i att kommuner har fått en skriftlig uppmaning från Aktion Rädda Vätterns att överklaga Länsstyrelsens beslut med hänvisning till att en kommun kan bli skadeståndsskyldig ifall dricksvatten blir otillfredsställande/oanvändbart. Kansliet tillskrev då alla Vätternkommuner med samma information om förbundets synpunkter samt ge information om ärendet. Vätternvårdsförbundets grundinställning är att en samtida prövning av samtliga delar av verksamheten som avses genomföras på flygplatsområdet hade varit fördelaktig för ett helhetsperspektiv. Det framgår i det yttrande som kansliet utverkat i ärendet och som hänvisades i skrivelsen till kommunerna. Men det är tydligen inte möjligt då det nu avses ett avgränsat område. Länsstyrelsens beslut är förknippat med reningsåtgärder och kontroller av in/utgående halter av t ex PFOS i reningen. Anders har fått positiv respons på informationsbrevet som Vätternvårdsförbundet skickade ut till kommunerna.

Aktion Rädda Vättern har riktat kritik mot de kommuner som inte följt deras uppmaning och dessutom mot Vätternvårdsförbundet. Aktion Rädda Vättern menar att förbundet agerar förlängd arm till Länsstyrelsen i Västra Götaland och Försvarsmakten. VU tycker att kansliet borde informera styrelsen om saken då insändare med största sannolikhet är på väg in i MVT. Vätternvårdsförbundet har fått möjlighet att besvara insändare och kommer så göra.

VU diskuterade frågan utifrån ett större plan: Hur ska förbundet/kansliet agera vid skriftliga påhopp? VU konstaterade att det är viktigt att förbundet agerar när saken är riktad mot oss dvs om vi är direkt berörda. Förbundet behöver vara beredda att agera när det behövs. Medlemmar och kommunerna behöver också bli bättre på att höra av sig till kansliet eller till tjänstepersoner i den egna organisationen som sitter med kunskapen. När faktautbudet blir skevt och skakigt är det viktigt att förbundet inte är anonyma och sitter tysta.

Beslut: Kansliet tar fram ett utkast till ett debattinlägg och skicka till Anders. Samma information skickas för kännedom till styrelsen. Hur vi generellt agerar i sådana här fall tar vi upp på nästa styrelsemöte.

6. Ekonomi

- Under 2019 sökte och fick förbundet direkt eller via Länsstyrelsen extra medel på nästan 500 000 kr. Dessa medel går till huvudsakligen miljöövervakningsrelaterade projekt som främmande arter, läkemedelsrester, mikroplast i sediment mm (se punkt 11). Dessutom tillkommer 200 000 kr från Vattenmyndigheten (se punkt 19).
- Preliminärt bokslut 2019:
På grund av att vissa kostnader täckts av andra medel så har vissa projekt inte belastats med kostnader inom Vätternvårdsförbundet. Dessutom blev Vätterndagen billigare än beräknat.
Resultat: 270 368 kr. Fritt eget kapital (inkl resultat och uppbokat) 403 385 kr + 270 368 = 673 753 kr. Redan överförda från 2018 till 2020 (50 000 kr) och uppbokat via avtal plus planerat 2019 (393 625 kr) blir det 230 128 kr kvar som föreslås fördelas till 2020 (100 000 kr) och 2021 (130 128 kr)
- Löpande budget 2020
Jan-Anders och Friederike gick igenom budgetläge hittills, hur överskottet ska fördelas. Budgetläget indikerar att alla moment kan genomföras enligt plan.
- Budget 2021 – inkluderar hemsidan, specialprojekt, miljögifter. Vi behöver ha i åtanke att ta höjd för upphandling av tjänster som behöver göras under 2021.

Beslut: Kansliet tar fram löpande budget 2020 och budget 2021 i balans.

7. Inför styrelsemöte

- Plats: Hotell Nostalgi, Motala, 18/3-20
- Att ta upp:
 - a. Inför stämman 13 maj, se punkt 8.
 - b. Kommunikationsstrategi inkl hemsida/Vätternlivet, och hur vi går vidare

- c. Ekonomi
- d. Vilka projekt vi ska satsa på under 2020.
- Ha ett dricksvattenpass (1 h) i anslutning till styrelsemöte, på eftermiddagen. Vätternvatten och Skaraborgsvatten kommer presentera sina projekt. Borde kolla med Alf om möjligheter att besöka Vätternakvariet.

Beslut: Förbunden får i uppdrag att ta fram ett program för att tillgodose allas önskemål till styrelsemötet.

8. Inför stämman

- Plats: Vadstena Folkhögskola eller Borghamn strand, 13 maj
- Programförslag, tillsammans med Leader. Friederike presenterar ett förslag på program. Borghamn är ett bra alternativ. Finns även stenindustri att se som komplement.
- Utlysning skickades ut 13 februari och kallelse skickas ut senast 13 april
- Verksamhetsberättelse 2019:
 - Del 1 Uppföljning av arbetsprogram
 - Del 2 Beskrivning av aktiviteter och frågor inom Vattenråd för Vättern
- Arbetsprogram 2021: 13 löpande arbetspunkter och några av dessa borde vi fundera på hur vi skriver dessa. 8 årsspecifika arbetspunkter, eventuellt lägga till några.
- Budget 2021
- Medlemmar: Inga som begärt utträde, däremot en ny medlem Sterisol. Kansliet föreslår 2 andelar till styrelsen och att inom en 5 årsperiod se över fördelning av andelar.
- Valberedning aktiv och snart klart.

Beslut: VU föreslår Borghamn strand och är positiva till att som förra året lägga stämman för Vätternvårdsförbundet och Leader Vättern under samma dag och ha gemensam informationstid. Förbunden får i uppdrag att ta fram ett program för att tillgodose allas önskemål och presentera till styrelsen. Kansliet jobbar fram stämmanderlag till styrelsemötet.

9. Samförvaltning Fisk

- Nästa möte 5 mars
- Nya regler för allmänhetens kräftfiske i Vättern trädde ikraft 1 januari 2020 (nya föreskrifter). Medför minskat antal helger för allmänhetens kräftfiske i Vättern, från 5 till 3. Också minimimått på 10 cm i hela hanteringsområdet. Beslutet är överklagat av 2 instanser.
- Ny representant för besöksnäringen men fortfarande svag koppling till kommunerna.
- Ny satsning på värden i svenskt yrkesfiske, ta fram ekonomiska indikatorer. Under 2020 dessutom ta fram ekonomiska data för insjöfisket samt en studie om fiskets betydelse för turismen. Leader Vättern ser ett intresse att i samband med det göra en egen analys av värdena i fisket för Vättern, både yrkesfisket och fritidsfisket/fisketurismen.

- På uppdrag av HaV genomför nu Länsstyrelsen i Jönköping en kartläggning av samrådsstrukturer inom fiskförvaltning i Sverige. Samförvaltning Fiske är en sådan samrådsstruktur.
- Via Havs- och vattenmiljöanslaget ges nu nya möjligheter för länen att ta fram och bedriva samrådsstrukturer.
- Intern utvärdering av samförvaltningen ligger på hemsidan
- Deltagit på en Konferens i Bryssel och i samband med det tagit fram engelsk text om samförvaltningen på hemsidan.

VU noterar informationen.

B. MILJÖÖVERVAKNING & PROJEKT

10. Miljöövervakning

- Miljöövervakningsprogram 2021-2026
Kansliet har påbörjat att revidera och uppdatera miljöövervakningsprogrammet. Nya moment som bör ingå (eller förstärkas) är miljögifter i fisk, miljögifter i ytvatten (förutom screeningar), samt främmande arter. Externa experter kommer anlitas för momentbeskrivningar när det är lämpligt.
- Sällanmoment i mån av extra medel kan vara tex Littoralfauna- Gjordes första gången i den utsträckningen 2014. Om extra medel från HaV så kan det göras. Kansliet behöver fundera på periodicitet.

VU noterar informationen.

11. MÖV-projekt 2019/2020

- Kansliet har sökt medel hos HaV/NV för projekt inom MÖV, bl.a. främmande arter, läkemedelsrester i fisk, miljögifter i abborre, mikroplast i sediment
- Satsningar 2019:
 - Läkemedelsrester: utvecklingsprojekt med Vänern & Mälaren. Pågår till sommaren 2020, rapport höst 2020. VVF: ca 50k, HaV/Lst 120k
 - Läkemedelsrester i fisk: 2020, 150k från HaV totalt (inkl till Vänern & Mälaren). Planering pågår.
 - Miljögifter fisk: analys av miljögifter i röding, abborre och lake. Pågår, vissa resultat är klara. Lst/HaV: 200k; VVF: tid
 - Främmande arter: inventering och information. Broschyr är klar, rapport mars 2020. HaV: 90k totalt; VVF: tid. Vi behöver tänka hur vi hanterar detta framöver.
 - Mikroplast i sediment. Provtagning är klar, analys och rapport under 2020. Finns medel kvar från ytvatten...NV: totalt 120k (inkl till Vänern & Mälaren); restmedel från mikroplast-i-ytvatten
- Särskilda satsningar 2020:
 - Läkemedelsrester fortsätter
 - Miljögifter i fisk fortsätter (2 till lokaler för abborre)
 - Mikroplast i sediment fortsätter
 - Bakterier i vatten kan vara ett förslag: många undersökningar när övergödningsproblematiken var som störst. Är tänkt som en uppföljning av detta men med betydligt färre provpunkter.

Kompletterar andra aktuella undersökningar tex badvatten som görs under sommaren.

- Finns pengar till utvecklingsprojekt gemensamt med Vänern och Mälaren. Förslag på en översyn av alla tre sjöars miljögiftsprogram som en kvalitetssäkring.

VU noterar informationen.

12. Provfiske (program & projekt)

- Malin går igenom de senaste årens provfiske, vilka som gjorts inom ramen för löpande program, vilka som är extrainsatser, vilka är utförare och vilka blir egna rapporter. Nätprovfiske röding 2015 är ett provfiske utanför det löpande programmet där Länsstyrelsen varit utförare: Totalt 340 Kkr (förbundets del -15=50 Kkr samt extraanslag från HaV 100 Kkr). Rapport klar och publicerad, finns på [hemsidan](#).
- Kräftprovfiske 2018, utvärdering snart klar. Ska granskas och tidigare utvärderingar från 2010 och 2014 läggs till som bilagor.
- Provfiske rödinglek 2017-19: Lst F ansvarig, Budget 280 Kkr (Förbundets del -17=50 Kkr på konto 4024). Förlängt ett år, rapport under 2021.
- Lake: Kunskapsökning om lake: Finansierat av Leader Vättern 2017-2020 (start 2018-01-01) med 428 000 kr. Utveckla fiske och kunskap om yrkesmässigt fiske efter lake. Hanteras inom kansliet.

VU noterar informationen.

13. Risk & Säkerhetsarbete

- Förbundets eget material som spridningsmodell och konsekvensklassificering är i behov av uppdatering.
- Kustbevakningen har ett formellt ansvar för såväl förberedande risk- och sårbarhetsanalyser (RSA), samt för sjö- och miljöräddning i Vättern. Kustbevakningen har tagit fram en RSA för Vättern, inte publik än. Förbundet har bistått med underlag. Kansliet har påtalat behov av uppdatering för spridningsmodell och konsekvensklassificering.
- Kustbevakningen håller en workshop (informationsmöte plus seminarieövning) om arbetet med Vättern med bl.a. Sjöfartsverket, MSB, Länsstyrelserna, Försvaret och Dricksvattenproducenterna. Förbundet är värd för dagen, 19 mars.
- Kommunerna deltar via några räddningstjänster runt Vättern. VU menar att Miljönämnden på något vis bör vara informerade framöver och Vätternvårdsförbundet tar med sig denna fråga och pushar för delmöten runt sjön.

VU noterar informationen.

C. INFO/KOMMUNIKATION/UTBILDNING

14. Kommunikationsstrategi

Kansliet har på uppdrag av styrelsen och med hjälp från kommunikatör på Länsstyrelsen i Jönköping tagit fram ett utkast till kommunikationsstrategi. Workshop med utvalda medlemmar/representanter (referensgrupp)

planeras hållas den 24/2. Friederike berättar vilka som ska vara med på workshopen och går snabbt igenom de delar som ingår i kommunikationsstrategin och de delar kansliet vill ha in input under workshopen. Redovisar ett förslag till styrelsemötet. Målet är att ha strategin klar till stämman.

VU noterar informationen.

15. Hemsidan

Hemsidan är i behov av aktualisering och uppdatering, offert från konsult finns. För närvarande ligger arbetet still i väntan på kommunikationsstrategin. Akuta åtgärder och mindre problem löses via (annan) konsult just nu. Inför styrelsemötet ta in 2 offerter till från konsult. Presentera ett förslag för stämman. Hur ska kansliet jobba vidare med hemsidan? Ska kansliet ta fram ett förslag till styrelsen? VU anser att kansliet tar fram och presenterar ett förslag till styrelsen.

Beslut: *Kansliet får i uppdrag att presentera ett förslag till styrelsen.*

16. Kontakt med politiker runt Vättern

Möten med kommunstyrelser under 2018/19 delvis tillsammans med Leader. Hittills alla Vätternkommuner förutom Motala. Motala har inkommit med förslag till tider. Skaraborgskommuner fick en sammanfattning på Skaraborgsvattens 60 årsjubileum (12/9).

VU noterar informationen.

17. Möten 2020

Var ska förbundet representera vara med? Kansliet har möjlighet att delta max 3 dagar/år och det vore bra om det finns möjlighet till geografisk spridning och bra att tänka strategiskt. Hittills planerade är:
Väst: Almnäs öppen gård 14/8, Domsand?
Öst: Vätternrundan Motala, annat?
Hamnens dag, Vadstena?

Beslut: *Kansliet tar fram möjliga platser och lägger in som en bilaga till kommunikationsstrategin.*

18. Publiceringar

Fakta:

- -

Rapporter

- [131: Mikroplaster](#)
- [132: Årsskrift 2018](#)
- [133: Kiselalger i Vättern 2018](#)
- [134: Nätprovfisket i Vättern 2015 – analys och resultat](#)

Övrigt

- På gång, Årsskriften. Ska den också enbart vara digital eller ska den tryckas upp? Vänern har delat upp sin i olika delar, i digitala filer så de sökbarheten blir bättre. VU anser att det är dags att förbundet kommer ifrån tryckt material men att kansliet samtidigt aktivt går ut och talar om att något är färdigt. Kanske börja med

något nyhetsbrev. Något kansliet kan diskutera vidare på workshoppen inom kommunikationsstrategin.

VU noterar informationen.

19. Vattenråd

- Vattenmyndigheten: Från och med 2019 har vattenråden ett löpande avtal med Vattenmyndigheten, och får då årligen 62Kkr. Förbundet brukar skicka vidare ungefär hälften som samverkansbidrag till föreningar i avrinningsområdet.
- Förbundet har sökt extra-bidrag från VM för projekt relaterad till övergödning: fick beviljat 102 Kkr till extraundersökningar i Alsens tillrinnande vattendrag (med Lst Örebro) för att kartlägga belastningen.
- Även Vikens vattenråd har ansökt 100 Kkr till två projekt, VVF går in som ”ansvarig” då Viken inte officiellt är ett vattenråd (delvattenråd under Vätternvårdsförbundet).

VU noterar informationen.

20. Yttrande/Remisser

- Ut
 - Jönköpings kommun: [VA-plan](#)
- In
 - Planfrågor, förbundet avser inte att yttra sig
- **Pågående ärenden m**
 - Försvarsrelaterade: Karlsborg flygplats: tillstånd och markavvattning; tillstånd för flygskyttsmålet Hammaren - alla har överklagats
 - Vätternvatten till Örebro
 - Norra Kärr

VU noterar informationen.

21. Kalender

- 31 mars-1 april: Fiskeforum Stockholm, kansliet deltar och presenterar Samförvaltningen.
- 26-27/5: Havs och vattenforum i Göteborg, någon från Vätternvårdsförbundet borde vara representerade.
- 15-17/9 Miljöövervakningsdagar i Umeå
- Okt: Vattendagarna
- Nov/Dec: Nationella utförmöte (Stora Sjöar/Vänern arrangerar?)
- Vattenrådets dag, Västerhavet 20 mars.

VU noterar informationen.

22. Övrigt

- Inga övriga frågor

23. Mötet avslutas

Malin Setzer
Vid protokollet

Anders Hedeberg
Mötesordförande

Maria Owemyr
Justeringsperson

Deltagare: Friederike Ermold, Måns Lindell, Malin Setzer, Jan-Anders Johansson, Maria Owemyr, Tomas Schön. Anders Hedborg och Lars Gezelius deltog via Skype.